

A Nemzeti Színház Napja csapatunk szerint legyen október 27.

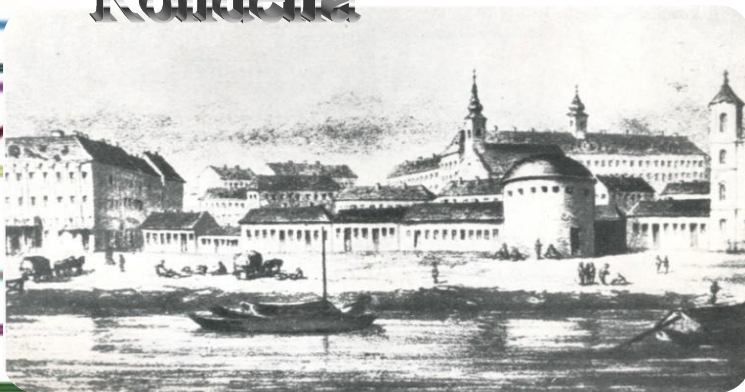
Miért?

Az októberi időpont az évnek remek helyén van. Ilyenkor már elindultak az egyetemi és gimnáziumi félévek, de még nincsenek vizsgaidőszakok, ami azért optimális, mert ez a korosztály lehetne a következő aktív színházlátogató réteg. A nemzeti ünnep után vagyunk, de még jelen van a megszületett ünnepi aura (vagy éppen viharfelhő).

De mihez köthető ez a dátum?

A 18. század végétől a pesti városfal, a Rondella, alkalmi színházként szolgált. Kezdetben német és osztrák színészek játszottak benne, mivel a Habsburg uralom alatt a magyar színészek nem kaptak teret saját szellemi ötleteik kibontakoztatására.

Rondella

A magyar nyelvű színjátszásra itt először **1790. október 27-én** nyílt lehetősége Kelemen László társulatnak. Az idő haladásával más társulatok is megjelentek a Rondellában. Színpadán játszott a csilingelő hangú Széppataki Róza és a bűneit Bán-ó Katona József.

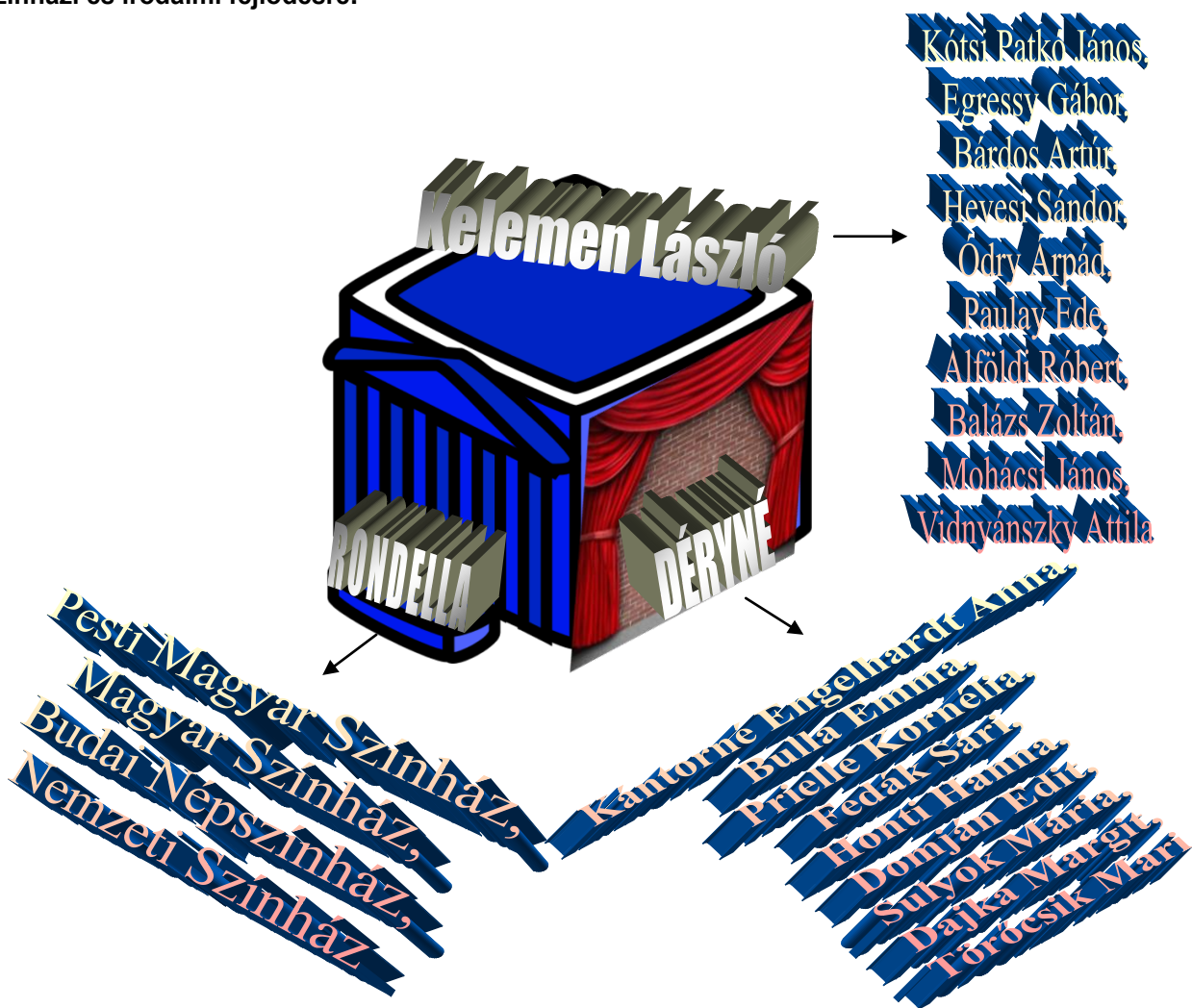
A Rondella a magyar színjátszás egyik gyökerét képviseli, a kezdetekre utal vissza. Az első magyar nyelvű előadások bemutatásával olyanok számára is érthetőek és értelmezhetőek lettek a darabok, akik egy idegen nyelvet nem beszélő rétegből származtak. Ennek eredményeként szélesebb társadalmi rétegekből érkezhettek a publikum, s ez a folyamat a polgárosodáshoz is hozzásegítette a magyar társadalmat. A Habsburg Birodalom uralma alatt a nép számára különösen fontosá vált a nemzeti öntudat megőrzése, melyhez a magyar nyelvű színház rengeteget hozzásegített, a polgári réteg kiművelésével. A német nyelv kötelező használata és a rétegek közötti különbségek gátolták a magyar népszokások gyakorlását. A Rondellában folyó előadások ilyen téren is összekovácsolták a népet. Október 27-e választásával a színház összetartó és hagyományőrző erejére kívánjuk felhívni a figyelmet.

A Rondella jelképezi a magyar nyelvű színjátszást, az igényes, ekhós szekereken túlnőtt színész jelenlétét (Déryné), a modern drámaírást (Katona) és a tudatos rendezést (Kelemen László).

A színpadon történetek ma is kihatnak a nézők, polgárok értékrendjére, világlátására, kommunikációs témájára. A mai Nemzeti Színház kitüntetettsége miatt, ha akar modellalkotó lehet. Erejénél fogva indíthat megújulást a színjátszás, a drámaírás, a rendezési stílusok területén egyaránt.

A Rondellának vastag fala, kevés ablaka, ellenben jó akusztikája volt. Ezt szimbolikusan is szeretnénk használni: onnan messzire hangzott a szépen formált szó! Szeretnénk, ha a Nemzeti Színház napján is ez évről évre megismétlődne. A szépen formált szó alatt nem az ősmagyarkodó, nacionalista jelszavakat inkább Keats sorait értjük: "A Szép: igaz s az Igaz: szép!"

Rondella a színháztörténetben olyan lényeges folyamatokat indított el, melyek mai napig hatással vannak a színházi és irodalmi fejlődésre.

A Nemzeti Színház épületeinek egykori és mai helyszínei:

